

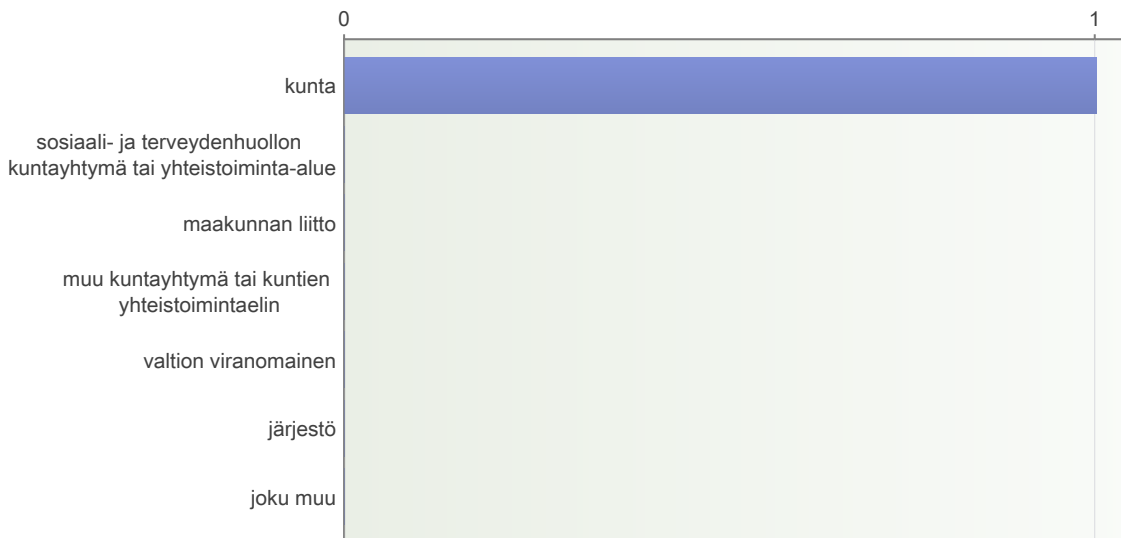
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Kaustisen kunta	Arto Alpia	puh 0400569401	kv 3.11.2016	Kunnanvaltuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Väestöryhmien väliset terveys- ja hyvinvointierot ovat Suomessa kasvaneet. Esim. työterveyshuollon parissa olevat ovat muita ryhmiä paljon paremmassa asemassa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden integroiminen ja yhdistäminen yhdeksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi antaa mahdollisuuden muuttaa palvelujärjestelmää asiakas- ja potilaslähtöisemmäksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä vastuun siirtäminen 18 maakunnalle luo mahdollisuuden kaventaa alueiden välisiä eroja mm. palveluiden laadussa ja saatavuudessa mikäli maakunnat saavat riittävän rahoituksen tehtäviinsä.

Valinnanvapausmalli on valmistelussa eikä sen piiriin tulevista palveluista ole vielä tarkkaa tietoa. Valinnanvapausmalli saattaa vaikeuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän integraatiota ja ehyiden palveluketjujen muodostamista. Valinnanvapaus toimii paremmin kasvukeskuksissa kuin harvaanasutuilla alueilla ja voi jopa kasvattaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Valtion 3 mrd euron tavoite edellyttää kattavampia laskelmia rahoituksen riittävydestä maakuntien palveluvelvoiteisiin ja kuntien taloudesta. Kunnilta poistuu iso osa tuloista, mutta velat jäävät.

Maakunnan tehtävissä on järjestäminen ja tuottaminen vahvasti eriytetty. Jako järjestämisvastuulliseen toimijaan, palvelutuotannosta huolehtivaan palvelulaitokseen ja vielä valinnanvapaudesta johtuvaan yhtiöittämiseen osassa palveluita, lisää byrokratiaa ja kustannuksia ja vaikeuttaa johtamista.

Terveystieteissä ensihoito on nähty oleelliseksi osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon integroitunutta palvelujärjestelmää ja terveydenhuoltolain mukainen ensihoidon säätäminen sairaanhoitopiiriin järjestämisvastuulle on mahdollistanut ensihoidon ja muun palvelujärjestelmän saumattoman yhteistyön. Ensihoito, kuten pelastustoimikin tulee säätää 18 maakunnan järjestämisvastuulle eikä 5 maakunnalle, kuten lakiesityksessä esitetään.

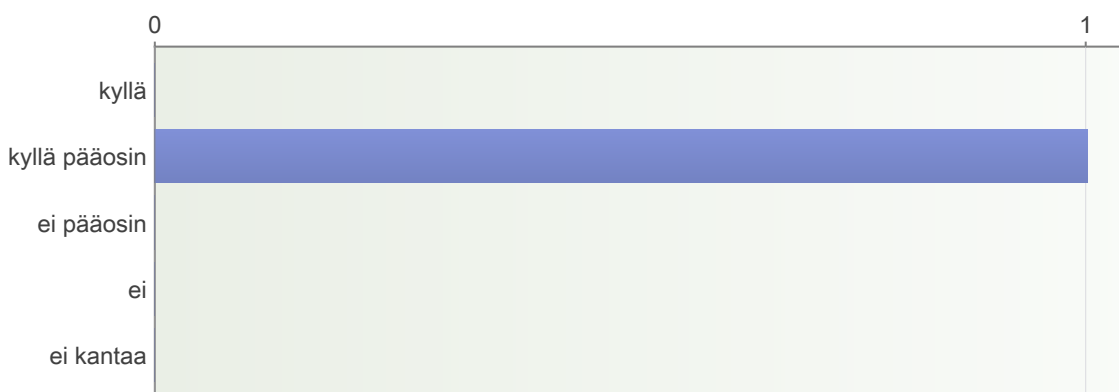
5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Valtion toimi- ja ohjausvalta maakuntiin nähden on hyvin voimakas. Maakuntien rahoitus tulee valtiolta (3mrd säästötavoite). Ne eivät voi ottaa pitkäaikaista lainaa. Maakunnat voivat joutua arvointimenettelyyn. Valtio määrää pitkälti maakuntien hallinnosta ja palvelujen tuottamisesta (palvelulaitos, yhtiöittämisvelvoite, valtakunnalliset palvelukeskukset jne). Onko tämä maakunnallista itsehallintoa? Mikä on vaaleilla valitun maakuntavaltuuston todellinen vaikutusvalta?

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

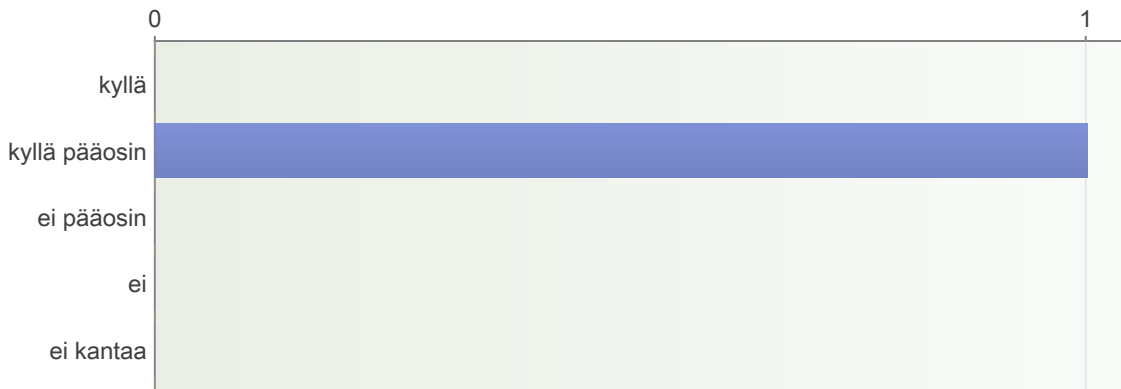

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö ja maakuntalain 6 §:n tehtäviä koskeva erityislainsäädäntö ovat vasta valmisteilla, joten niistä ei ole tarvittavaa tietoa. Valinnanvapaudesta tuleva yhtiöittämisvelvoite ja palvelujen tuottamisen ja järjestämisen eriyttäminen tulevat asettamaan suuria vaatimuksia maakunnan johtamiselle.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnan tehtäväalan arviointia vaikeuttaa monelta osin vasta valmisteilla oleva erityislainsäädäntö. Maakunnan ja kuntien tehtäväjako tulee selkiyttää. Maakuntalain 6§ mukaisen tehtäväalan mukaisesti pelastustoimi tulee pitää 18 maakunnan järjestämis- ja tuottamisvastuulla.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Vastaa kuntalain säännöksiä

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Palvelujen järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen hankaloittaa johtamista ja voi kaventaa maakuntavaltuuston ohjausvaltaa. Valinnanvapausmallia, yhtiöittämisvelvoitetta ja siten myös järjestämisen ja tuottamisen eriyttämistä tulee harkita vielä perusteellisesti.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakunta on valtion rahoituksen varassa. Maakuntalain säännökset alijäämän kattamisvelvollisuudesta ovat tiukat. Kaksi vuotta on liian lyhyt aika toiminnan rakennemuutokselle.

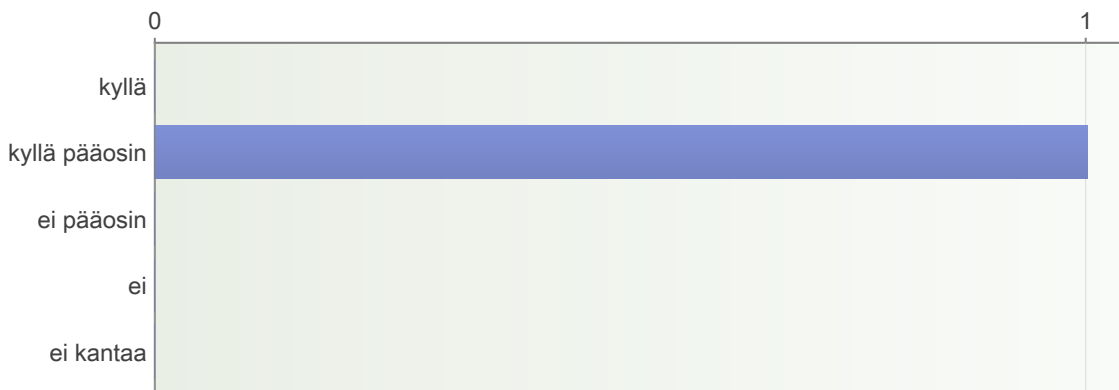
11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Tarve järjestämisen ja tuottamisen eriyttämiseen tulee sotepalveluiden valinnanvapausmallista. Valinnanvapausmallin toimivuus vaihtelee mm. palvelutarjonnasta riippuen maakuntien välillä ja maakuntien sisällä maakunnan eri alueiden välillä. Kuitenkin valinnanvapausmallin edellyttämä raskas virkakoneisto joudutaan organisoimaan kaikkiin maakuntiin. Maakuntien ja alueiden erityispiirteet pitäisi huomioida lainsäädännössä esitettyä paremmin ja jättää enemmän vaihtoehtoisia mahdollisuuksia palveluiden organisointiin. Esim. pienemmissä maakunnissa tulisi olla mahdollisuus toimia kevyemmällä mallilla.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

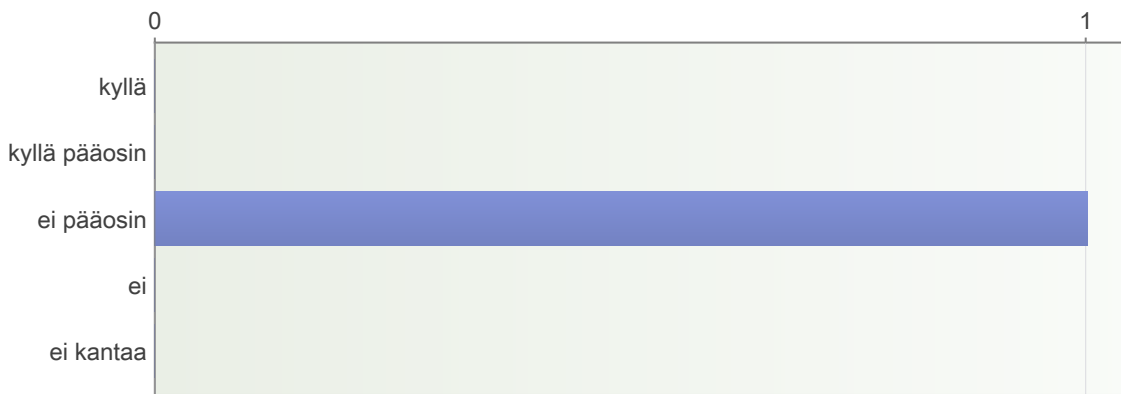

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- 4 § on soteuudistuksen hengen mukainen ja hyvää tarkoittava, mutta hyvin väljä. Tulkinta, kun arviointimenettely uhkaa?

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

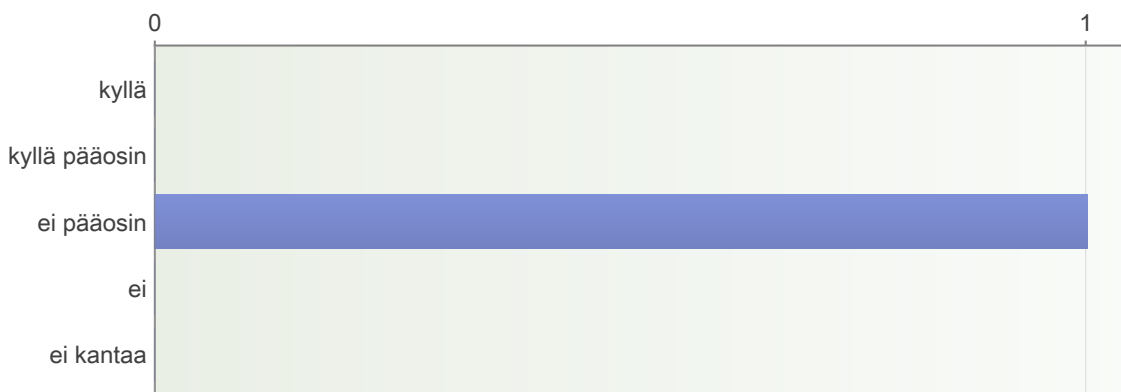

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Sopimuksen sitovuus on perusteltua, mutta valtioneuvoston ohjausvaltaa on vähennettävä.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

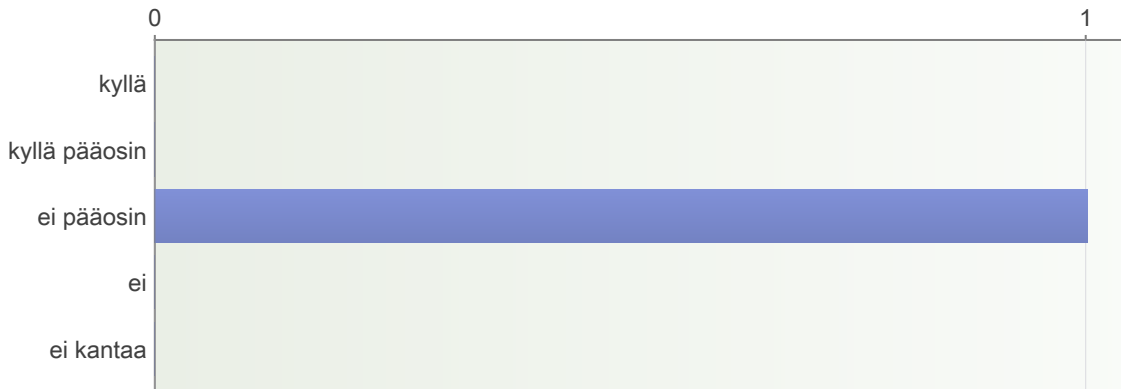

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon pilkkominen maakunnan palvelulaitoksen, sen alaisen tytäryhtiön sekä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kesken ei turvaa aitoa asiakas- ja potilaslähtöistä palveluiden integraatiota järjestämislain 16§ ja 23§ kirjauksista huolimatta. Valinnanvapaus ja yhtiöittämisvelvoite vaarantavat tavoitteen soteintegraatiosta ja ehjistä asiakaslähtöisistä hoito- ja palveluketjuista.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Valtioneuvoston keinot järjestämislain 19§ mukaisesti varmistaa maakunnan asukkaiden palvelujen yhdenvertainen saatavuus, laatu, vaikuttavuus ja tuottavuus maakunnan ja yhteistyöalueen ohjauksen epäonnistuessa on perusteltua kansalaisten perusoikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta tarkasteltuna. Järjestämislain 27§ mukaisia valtakunnallisia tavoitteita laadittaessa 28§ mukaisesti yhteistyöalueiden laatimien ehdotusten pohjalta on kuitenkin varmistettava kaikkien 18 maakunnan tasavertainen kuuleminen. Tavoitteiden tulee perustua aidosti väestön hyvinvointi- ja terveysseurantatietoihin ja palvelutarpeeseen maakunnittain tarkasteltuna ja soteuudistukseen liittyvät taloudelliset tavoitteet (kestävyyssvajeen pienentäminen) eivät saa vaarantaa kansalaisten yhdenvertaisuutta. Valtakunnallisten tavoitteiden pääasiallinen tavoite ei voi olla vaativampien palveluiden keskittäminen kustannus- ja tuottavuusseikkoihin vedoten maakuntien asukkaiden yhdenvertaisuuden kustannuksella. Valtion ohjauksen pitää kohdentua maakuntastrategiaan ja sen osana olevaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategiaan (järjestämislaki 14§) yleisellä strategisella tasolla, mutta valtion ei voi puuttua maakunnan operatiiviseen toimintaan ja johtamiseen.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

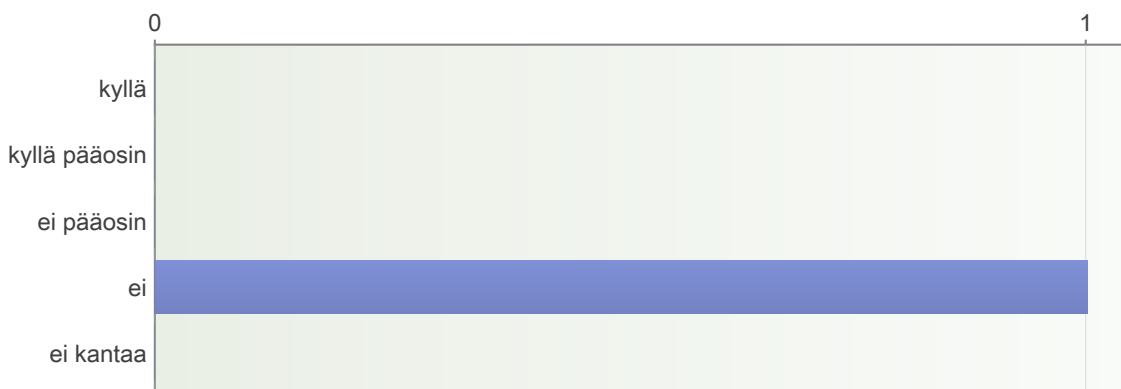

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja palvelujen tuottamisen erottaminen antaa mahdollisuuden palvelutuotannon objektiiviseen tarkasteluun ja palvelutuotannon laadun, tehokkuuden ja vaikuttavuuden nykyistä parempaan ulkoiseen arviointiin. Järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen on edellytys laajan valinnanvapauden toteuttamiselle. Järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen kuitenkin lisää byrokratiaa ja on haaste osaamispääoman näkökulmasta tarkasteltuna maakunnissa. Ilman vahvasti resursoitua ja erittäin asiantuntevaa maakunnan sosiaali- ja terveystalouden järjestämistehtävistä huolehtivaa virkakoneistoa järjestämisen ja tuottamisen eriyttämiselle asetetut tavoitteet jäävät saavuttamatta. Vaarana on, että järjestämisen ja tuottamisen eriyttämisen kautta palvelutuotannon tehostumiseen liittyvät saavutettavat taloudelliset hyödyt menetetään monimutkaisen järjestelmän hallinnointiin liittyvien kustannusten sekä sirpaleisen palvelutuotantokoneiston vuoksi.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Hallitusohjelman linjausten mukaisesti valinnanvapaus oli tarkoitus toteuttaa sotepalvelujärjestelmän rakennemuutoksen ja rahoitusuudistuksen jälkeen myöhemmässä vaiheessa. Valtavan sosiaali- ja

terveydenhuollon palvelujärjestelmän kokonaisuudistuksen yhteydessä tehtävä samanaikainen valinnanvapauden toteuttaminen ja laajan valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden avaaminen kilpailulle muodostaa erityishaasteen. Vaarana on, että osana järjestelmän kokonaisuudistusta perusteellista valinnanvapausmallin valmistelua, vaikutusarviointia sekä laatumittareita ei ehditä kunnolla valmistella. Palvelutuotannon pilkkominen vaarantaa soteintegraation ja tavoitteen ehjistä asiakas- ja potilaslähtöisistä hoito- ja palveluketjuista. Voimaanpanolain 42§ mukaista laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvien palveluiden yhtiöittämisvelvollisuuden siirtymäaikaa pitää pidentää ja valinnanvapausmallin valmisteluajataulua väljentää.

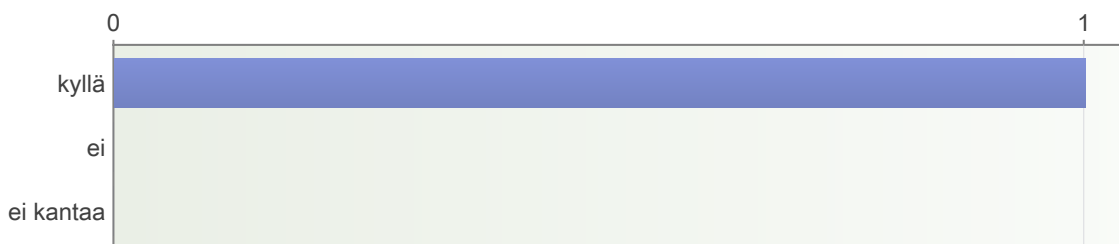
18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmalli on valmistelussa. Jos valinnanvapaus edellyttää, että maakunnan palvelulaitoksen alainen tytäryhtiö ei voi tukipalveluissaan tukeutua oman maakunnan tuottamiin tukipalveluihin ja valtakunnallisiin palvelukeskuksiin ja ellei se voi hyödyntää palvelulaitoksen kanssa yhteistä potilas- ja asiakastietojärjestelmää, on tytäryhtiö selvästi heikommassa kilpailuasemassa vahvoihin kansallisiin tai kansainväliin yksityisen sektorin toimijoihin verrattaessa. Miten käy julkisen soten ja kasvavatko terveys- ja hyvinvointierot alueellisesti?

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

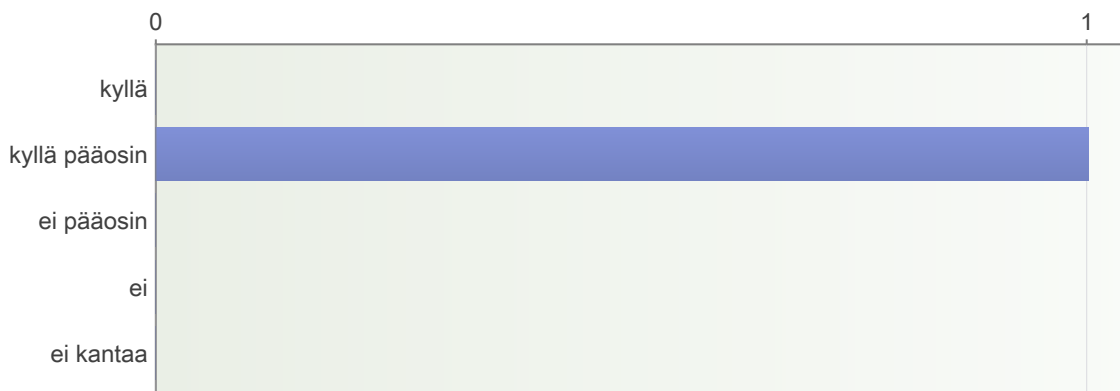
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väli aikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulolain 2 luvussa. Onko väli aikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Väli aikaisen toimielimen tehtävät on määritelty selkeästi, mutta lyhyt toimiaika on haasteellinen. Toimintaan on taattava riittävä rahoitus ja kunnille on korvattava maakuntauudistuksen valmistelusta aiheutuvat kustannukset.

22. 20. Voimaantulolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

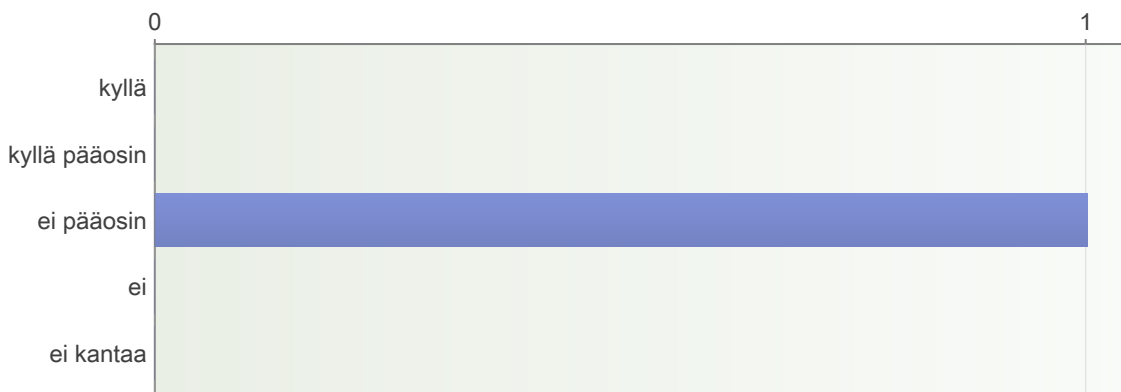

Avoimet vastaukset: kyllä

- Voimaanpanolain 14§ on muutoin asianmukainen, mutta pelastustoimen henkilöstön tulee siirtyä 18 maakunnan palvelukseen.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

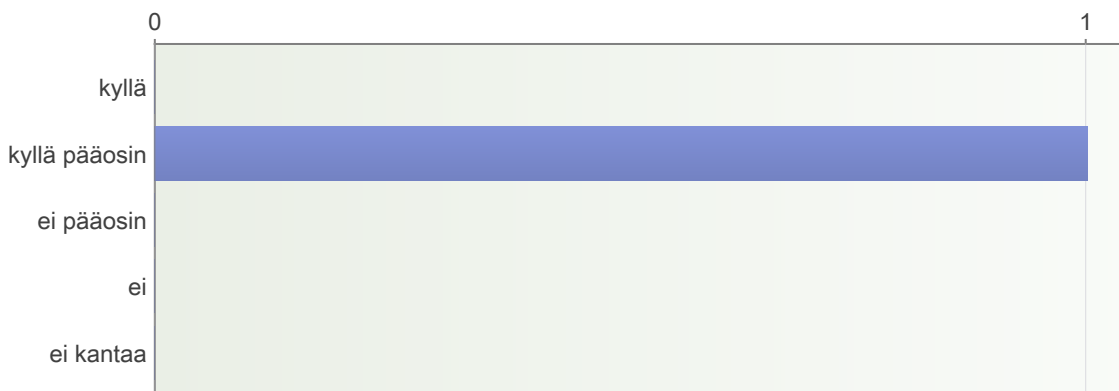
Vastaajien määrä: 1

- Omaisuusjärjestelyt on muuten hyväksyttävissä, mutta jotta kunnat voivat valmistautua palveluverkon muutokseen on kunnille jäävien kiinteistöjen siirtymäkauden sitovat vuokrasopimukset tehtävä pitemmiksi kuin esitetty 3+1 vuotta.

Jollei tyhjiksi jääville kiinteistöille löydy muuta käyttöä, niin kunnalle tulee olla mahdollista saada avustusta niiden purkuun ja poistosääntöjä kuntien kirjanpidosta on muutettava tällaisten kiinteistöjen osalta, niin että ne voidaan poistaa ilman tulosvaikutusta.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

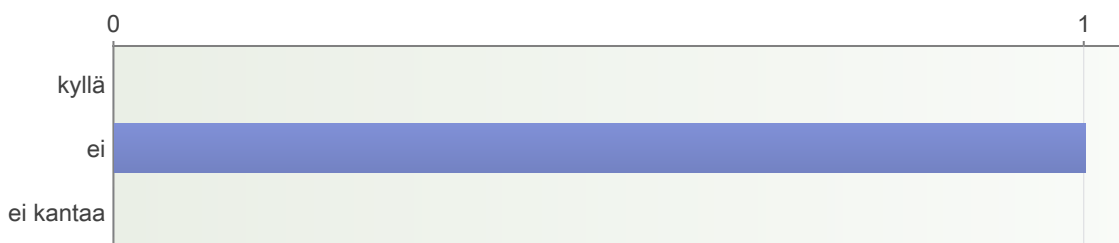

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kuntien valtuustot osaavat parhaiten päättää oman kuntansa veroprosentista. Tuskin mikään kunta haluaa verottaa asukkaitaan tarpeettomasti. Kuitenkin 1 %:n välys vuosille 2019-2021 on riittävä, jos vain lähtötilanne valtion rahoituksen ym. osalta vuoteen 2019 on kunnittain kohdalla. Vääristymiä varten tulee valtionosuusjärjestelmään sisällyttää mahdollisuus harkinnanvaraiseen valtionosuuteen. Ks. esimerkki Kaustisen kunnan tilanteesta vastaus nro 33.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

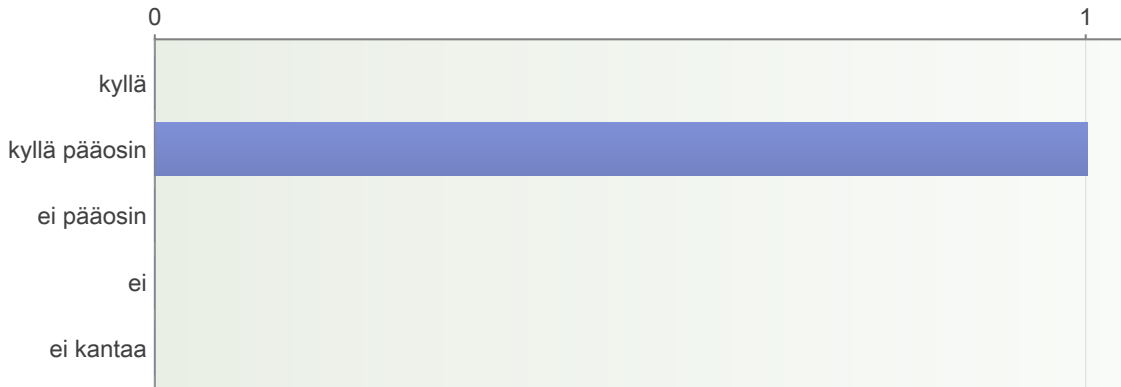
- Yhtiöittämisvelvollisuuden siirtymäaika on pidennettävä esim. vuoteen 2022.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

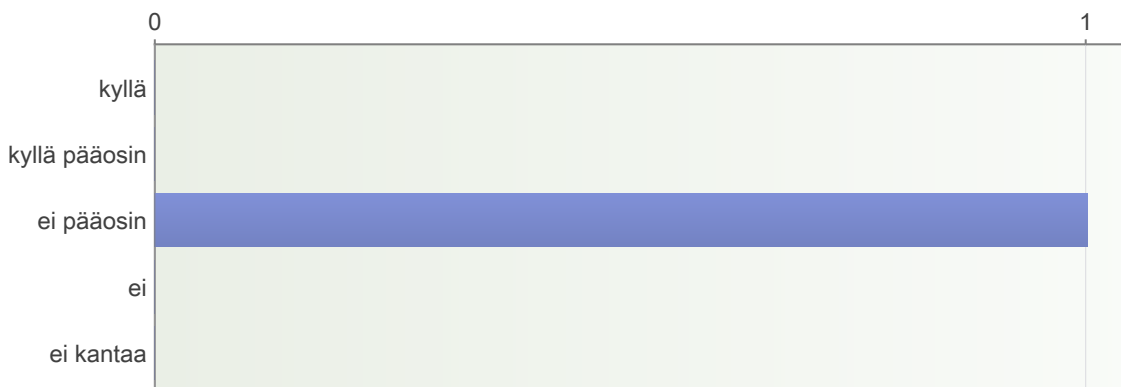

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valtio ja kunnat rahoittavat pääasiassa tällä hetkellä sotepalvelut. On luonnollista, että kun tehtävät siirtyvät kunnilta maakunnille, niin valtio rahoittaa pääasiassa palvelut. Tämä johtaa kuitenkin erittäin vahvaan valtionohjaukseen ja heikentää maakunnan omaa päätösvaltaa. Maakunnan verotusoikeus tulee ottaa keskusteltavaksi uudistuksen jatkovaiheissa.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

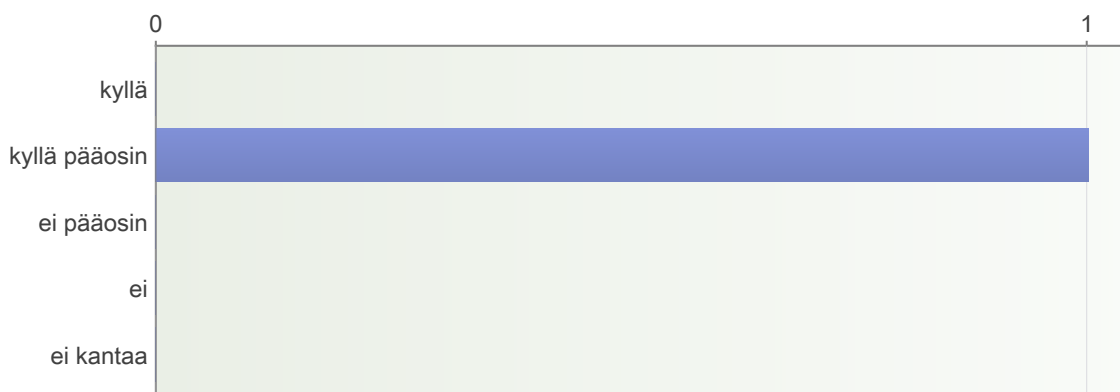

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakunnan menot tulevat koostumaan pääasiassa sotemenoista. Maakuntaindeksi lasketaan käyttäen yleisen ansiotasoindeksin, kuluttajahintaindeksin ja maakuntatyönantajan sosiaaliturvamaksujen vuotuista muutosta. Jos maakunnan lakisääteisten palveluiden toteutuneet kustannukset kasvavat enemmän kuin maakuntaindeksin muutos lisättyä 0,5 prosenttiyksiköllä, niin ylimenevää kasvuosuutta ei huomioida rahoituspohjassa. Tämä kasvun rajoittaminen tarkoittaa erittäin merkittävää onnistumista menokasvun hillitsemisessä verrattuna toteutuneisiin vuosittaisiin sotemenojen kasvuihin ja tulee aiheuttamaan palvelujen karsintaa ja tiukan alijäämien kattamisvelvoitteiden takia myös maakuntien ajautumista arvointimenettelyyn nopealla aikataululla.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

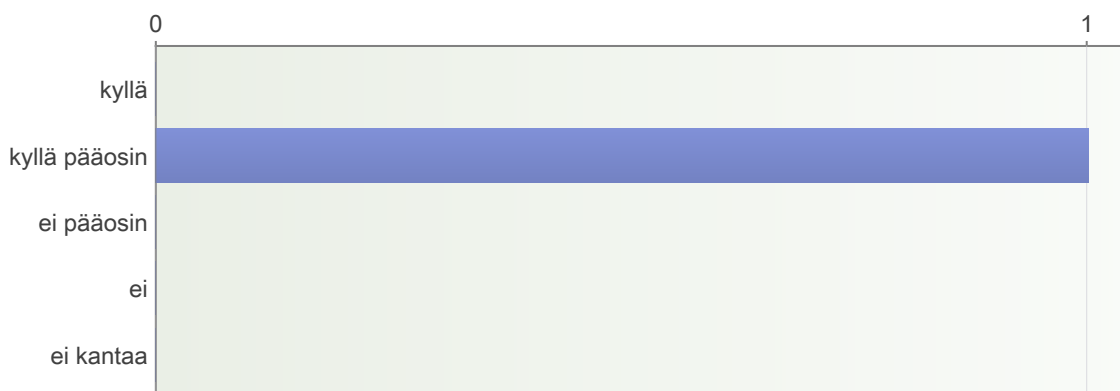

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tarvetekijöiden painoarvot ovat perusteltuja. Eri asia on, onko lähtötiedot kohdalla. Sairauksien tunnistamiset ja palvelujen käyttö riippuu palvelujen saatavuudesta ja myös asiakkaiden (ja omaisten) tieto- ja vaatimustasosta. Tässä saattaa olla alueellisia eroja. Tuleva valinnanvapaus ja moinikanavaraohituksen purkaminen tulevat muuttamaan merkittävästi rahoitusmallin rakennetta. Tuskin esim. Kelakorvaukset jakaantuvat maakunnille nyt esitettävän rahoitusmallin mukaisesti. Rahoituslain tarvekerroin huomioi vieraskielisyyden painotuksen, mutta ei kaksikielisyyttä. Keski-Pohjanmaalla toteutetaan palvelut Suomen ja Ruotsin kielellä ja tällä on kustannuksia lisäävä vaikutus.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Siirtymäajat ovat yleensä ehto uudistusten läpimenoille. Tehokkaat alueet kärsivät ja ylisuurilla kustannuksilla tarpeeseen nähden toimivat hyötyvät. Aika on riittävä.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

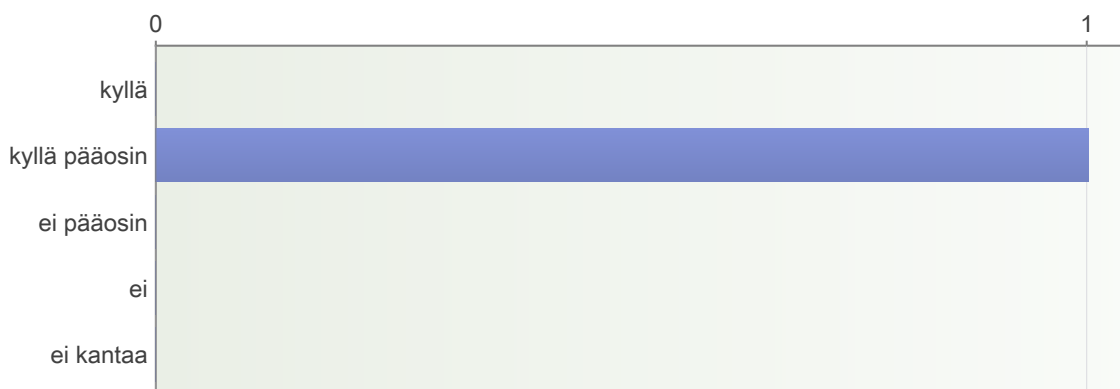
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan muiden kuin edellä 3 luvussa säädettyjen tehtävien rahoitus lasketaan kertomalla asukasta kohden määritelty maakuntien muiden tehtävien perushinta maakunnan asukasmäärällä.

Takaako edellinen virke esim. maatalouslomituksen tuen säilymisen nykytasolla? Muiden kuin 3 luvun tehtävien rahoituksesta ei tässä vaiheessa ole tietoa eikä niistä siksi voi lausua.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

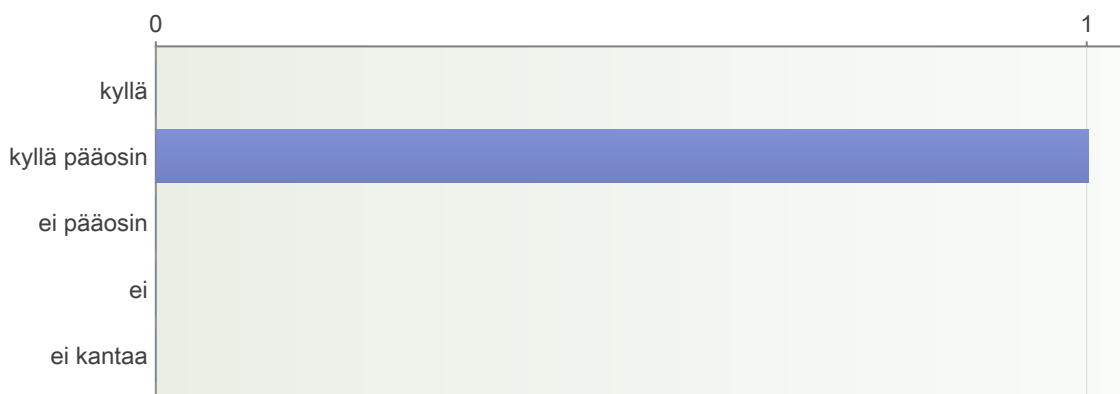
- Maakuntajakolain sisältö on rinnastettavissa kuntajakolain sisältöön ja sellaisena hyväksyttävissä. Mutta viitaten aikaisempiin vastauksiin, niin arvointimenettelyyn joutumisen kriteerit ovat liian tiukat.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

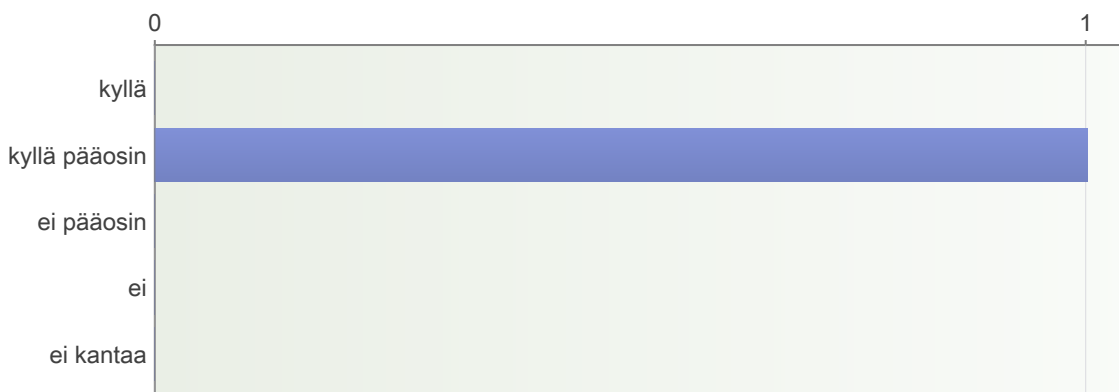
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Pienten kuntien, joissa asukaskohtainen verotulo jää alle maan keskiarvon, taloustilanteen määrää vieläkin aika pitkälle v. 1996 valtionosuusuudistus. Vahva painotus vanhusväestöön, yksioikoinen sairauskertoimen peruste, verotulotasauksen määrittely jne. ovat periaatteessa nollanneet kuntien kehittämistoimenpiteiden, kuten työpaikkakehityksen ym. elinvoimatekijöiden talousvaikutukset (sama asia, kun että kannattaako työttömän mennä töihin). Järjestelmän muutostarve tunnistettiin ja sitä yritti muuttaa useampi selvityshenkilö, mutta vasta vuonna 2015 painotuksiin tuli muutos. Yksi keskeinen edellytys muutoksen läpimenolle oli, että siihen taattiin siirtymäaika ja yksikään kunta ei kovasti voittanut eikä hävinnyt. Tässä uudistuksessa on sama henki. Tasausmekanismi hoitaa, että kukaan ei juuri voita eikä häviä. Tasausmekanismi on varmasti riittävä. Se säilyttää nykyiset kuntien taluserot. Toisaalta tuleva maakuntahallinto joutuu kovalla kädellä purkamaan vuoden 1996 uudistuksen painotusten aikaansaamia rakenteita kunnissa. Esimerkki Kaustisen kunnan tilanteesta uudistuksessa: Tällä hetkellä Suomessa 2 kuntaa täyttää kaikki 6 kriisikuntakriteeriä. 4 kuntaa täyttää 5 kriisikuntakriteeriä ja Kaustisen kunta on yksi niistä. Kunnalla on taseessa alijäämiä, jotka on katettava v. 2020 mennessä. Kunnan lainakanta v. 2015 on 5981 eur/asukas, joka on kunnista 7. korkein lainamäärä. Kuntakonsernin lainakanta on 9546 eur/as, joka on kuntakonserneista 10. korkein. Suuri velkamäärä johtuu pääasiassa siitä, että kunnan terveysasema, yläkoulu ja päiväkotit menivät sisäilmaongelmien takia käyttökieltoon 2-3 vuoden sisällä. Jos tarkastellaan tunnuslukua suhteellinen velkaantuminen, niin Kaustisen kunta on kunnista 5. velkaisin ja kuntakonserni 7. velkaisin. Kaustisen kunta on esityksen mukana olevien laskelmien mukaan vuoden 2023 tilanteessa yksi maksimi "hyötyjistä". Tasausmekanismi toimii ja lopulliset laskelmathan tehdään kuitenkin vasta uudistuksen voimaantulo hetken tiedoilla. Kaustisella on alijäämän kattamisvelvollisuus ja viisi kriisikuntakriteeriä. Kuntaan jää uudistuksessa velat, mutta puolet tuloista (osa

veroista, valionosuuksista ja Melan lomituskorvaus) siirtyy maakuntaan eli suhteellista velkaantumista laskettaessa 17 milj. eur tulot suhteutetaan 26 milj. eur lainamäärään. Uudistuksen muutosrajoitin ja muutoksen sisältö jarruttavat ja ehkäisevät taloustilanteen parantamista kunnan omilla toimilla. Kaustisen kunta edellyttää, että valtio tukee tämänkaltaisia kuntia muutosvaiheessa esim. harkinnanvaraisella valtionavustuksella.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntiin jäävä tärkeä tehtävä ja yhteydessä muihin kuntiin jääviin tehtäviin, kuten koulutukseen, liikuntaan, kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen jne. Seurattavia kriteerejä on ainakin tarpeeksi: 29 toiminnallista ja 8 tuloskriteeriä. Kriteerien tulosten keräämistapa ei saa aiheuttaa kunnissa lisätyötä ja lisäkustannuksia, etenkin kun hyte-kriteerin merkitys kunnan valtionosuuden kokonaismäärässä on kovin vähäinen.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

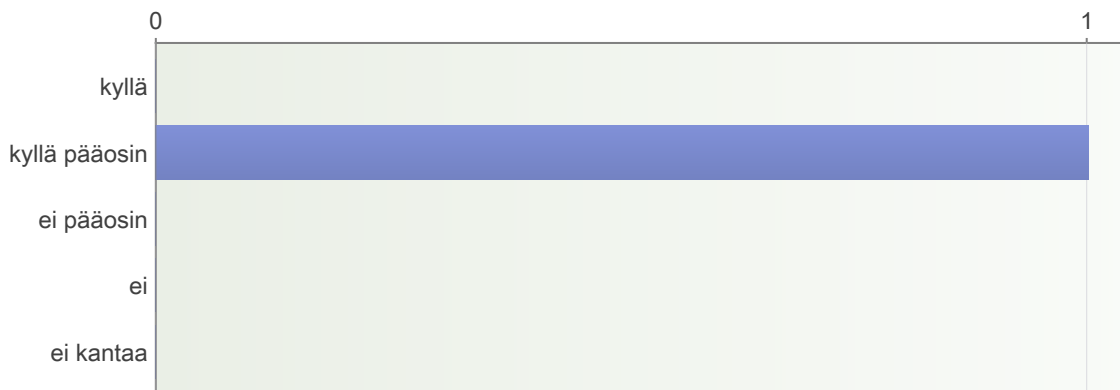
Vastaajien määrä: 1

- Sote- ja maakuntauudistus on myös suurin kuntia koskeva uudistus yli 150 vuoteen. Kunnat jäävät olemaan tärkeitä paikallisia tehtäviä varten. Kuntien taloutta on lakiesityksessä ja näissä kysymyksissäkin käsitelty todella vähän.

Kuntien valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus on käynnistettävä välittömästi ja saatava uusi järjestelmä kunnille kannustavaksi. Tämä on ehdoton edellytys myös monen sote- ja maakuntauudistuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnan rahoitus kerätään kokonaisuudessaan valtion verotuksella. Maakuntarahoitus on jäykkä. Kattona muutokselle on maakuntaindeksi + 0,5 %.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Kunnallisveron ja valtionveron asteikkomuutosten vaikutusta on näillä tiedoilla kuntakohtaisesti mahdotonta arvioida. Liitteenä oleviin talouslaskelmiin joutuu luottamaan. Tärkeää on, että kunnallisveron vähennyksiä siirretään valtionverotukseen, jotta kunnallisveron tuotto saadaan lähemmäksi oikeaa tuottoa. Esim. Kaustisen kunta verottaa asukkaitaan tällä hetkellä 21,5 % ja kunnan saama efektiivinen tuotto on hieman yli 14 %. Kiinteistöveron 50 %:n sisällyttäminen verontasausjärjestelmään on kannatettava asia, vaikkakin kiinteistövero pitäisi aiempaan tapaan sisällyttää kokonaisuudessaan verontasausjärjestelmään.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Tuleva valinnanvapauslainsäädäntö saattaa johtaa laajan valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden osalta maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiön markkinaosuuden ja henkilöstömäärän pienenemiseen. KEVAN eläkejärjestelmän piirissä olevan henkilöstön määrä voi vähentyä ja vaikeuttaa merkittävästikin KEVAN asemaa.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kaustisen kunnan elinvoimatunnusluvut, kuten työpaikkakehitys, työllisyysaste, taloudellinen huoltosuhte, väestörakenne jne ovat alueellisesti ja valtakunnallisestikin katsottuna hyviä. Kunnan taloustilanne on tiukka (ks. vastaus nro 33). Kriisikuntamenettely uhkaa. Uudistuksen muutosrajoitin ja muutoksen sisältö jarruttavat ja ehkäisevät taloustilanteen parantamista kunnan omilla toimilla. Kaustisen kunta edellyttää, että valtio tukee tämänkaltaisia kuntia muutosvaiheessa esim. harkinnanvaraisella valtionavustuksella.

Kunnan ja maakunnan välille ei saa syntyä lainsäädännöllä jäykkiä toimivaltarajoja vaan maakuntalain 6 §:n tehtävissä, esim. kasvupalvelut, tulee paikalliset ja alueellisesti erilaisetkin ratkaisut olla mahdollisia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

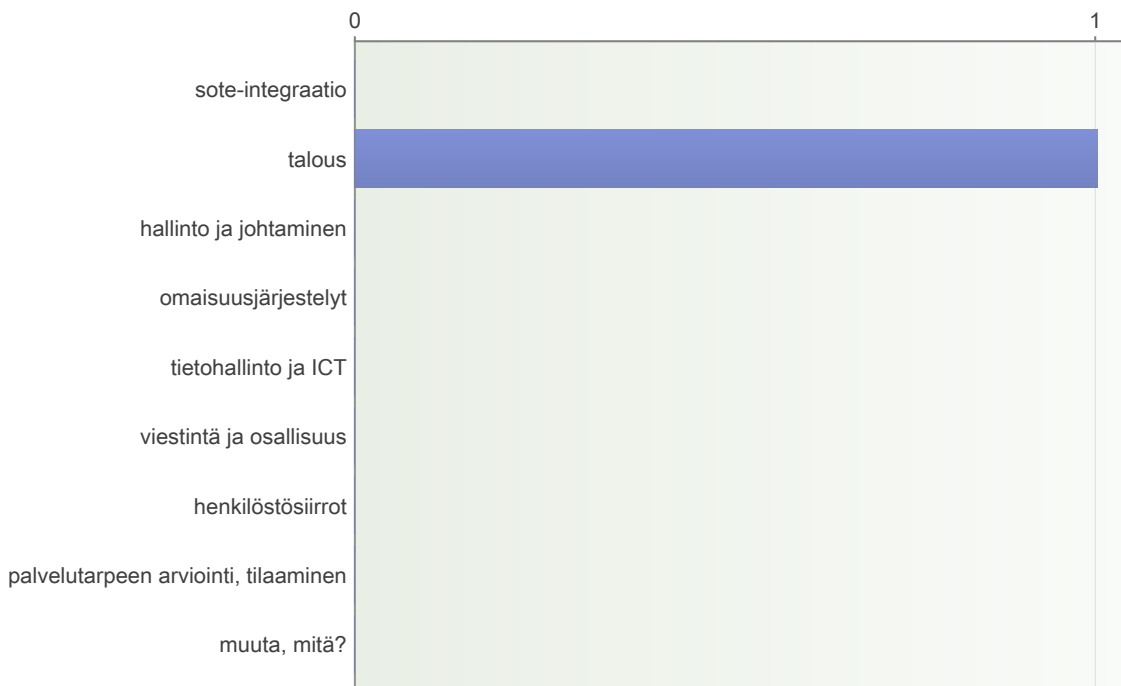
- Maakuntien edellytykset selviytyä tehtävistään ovat heikot: 3 mrd euron säästötavoite, tiukka alijäämän kattamisvelvoite ja arvointimenettelykriteerit, omat vähäiset vaikuttamismahdollisuudet jne.

Miten purkautuu monikanavarahoitus alueellisesti? Lisääkö valinnanvapaus palvelutarjontaa ja –kysyntää nostaa näin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia?

Maakunnan budjetti koostuu pääasiassa sotemenoista. Maakunta kaatuu tai säilyy sotemenojensa mukaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:n sisältöä tullaan säästösyistä tulkitsemaan ja siihen vetoamaan monta kertaa.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.